

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra Skygebilleder

Citation: Andersen, H. C.: "Skygebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831", i Andersen, H. C.: *Skygebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1986, s. 123. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen01val-shoot-idm139649681729152/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Skygebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831

det, men Sandhed er det, *Berlin* behagede mig slet ikke! Alt er lagt an paa at frappe, dog ere Husene ikke høje, men trukne ud, for at Gaderne kunne være des længere; det var mig, som Theater-Decorationer; man sagde ogsaa, at Byen tog sig bedst ud om Vinteren, altsaa ved Lys; det er rimeligt! naar man kommer fra Bjergene, har seet disse Naturens Kjæmpebygninger, saa bliver dog hele denne Storhed her saa lille, de smukke Former behage vel Øiet; men det Hele staaer dog saa huult! og jeg kan nu eengang ikke ansee Formen – *venia verbo!* – for det Første.

Soldaterne vare som støbte, havde en vis Anstand, lignede næsten vore Officerer, kun vare de lidt større, end de fleste af disse.

Med et Anbefalings-Brev fra vor Ørsted besøgte jeg Digteren *Adalbert von Chamisso*; han er, som bekjendt, en Franskmand af Fødsel, har været Officeer, gjort siden, som Naturkyndig, en Reise Verden rundt, og er nu i *Berlin* ansat ved den botaniske Have. Jeg var meget begjærlig efter at see ham, Forfatteren til *Peter Schlemis* wundersame *Geschichte*; jeg traadte ind og – *Peter Schlemil* selv stod levende for mig, idetmindste den selv samme Skikkelse, der staaer paa Kobberet i Bogen. En høj mager Figur med lange, graae Lokker ned over Skuldrene, og med et aabent, godmodigt Ansigt; han var i en bruen Schlaffrock, og en Vrimmel af rødmusede Børn legede om ham. Med den inderligste Hjertelighed bød han mig Velkommen, og jeg havde nu een Bekjendt i den fremmede By.

Om Aftenen gav man i Operahuset *Webers Oberon*; jeg var meget glad derover, og skjøndt jeg fik mig en Plads til *agesperter Sitz*, var jeg dog een af de første. Her var det jo, jeg ret skulde faae Idee om en Opera, see Decorationsmaleriet behandlet, som en Kunst for sig, og hvad Maskinerie kan være. Til Ouverturen raabte man *Dacapo*, Teppeet rullede op, og medens den gjentoges paa ny havde man Leilighed til at betragte den pragtfulde Decoration og de nydelige Grupper. *Oberon* laae ikke her i en solid Seng, som hos os; nei, den hele luftige Hal var begroet med Lilier og i een af disse laae han i det gyngende Bæger, og rundt om i de andre Lilier stode smilende Genier, medens de mere voxne svævede om i lette, luftige Dandse. Enhver Decoration var saaledes et Kunststykke, ligesom ogsaa Arangementet af det Hele, men Maskineriet – *mirabile dictu* – Maskineriet var, i Forhold til Midlerne, slet. Jeg kalder det slet, at Skyerne blive paa Halvvcien, saa Genierne maatte hjælpe dem paa Gled, at man, i den ellers herlige Hav-

decoration i 2den Act, hvor Luften var skuffende tro, kunde oven for Luft-Tepperne see lige ind paa Loftet, naar man sad paa anden Bænk, midt for i Parkettet. Den hele Luftbelysning var her saa herlig, man saae Stjernerne lidt efter lidt komme frem, bare Loftet ikke var kommet med, saa havde det været velsignet! Med Forvandlingerne gik det ogsaa lidt galt, og i Havet ved *Astrakan* saae man en Maskinkarl gaee over Vandfladen, der frapperede mig meget, skjøndt jeg kjendte derte Experiment her hjemme fra. Man sagde mig ellers, at det aldrig var gaaet saa uheldigt, som denne Aften, at Maskineriet her var et sand Kunstværk, – det var altsaa et Uheld denne Aften, men jeg kan dog ikke lade være at anføre det; sligt kan altsaa dog finde Sted paa *Berlins* store Theater, hvor Midlerne ere saa mægtige, hvad skulle vi da sige om vort lille, hvor disse næsten ere ingen. En *Madam Walker*, født *Gehse*, første Sangerinde ved Hoftheatret i *Dresden*, spillede *Rezia*. Spillet – ja, jeg tør ikke træde frem som Kritiker, men ved de fleste Sangerinder kan man nok, ved dette, sætte et Spørgsmaalstegn. Hun neiede ogsaa paa tydsk Maneer hver Gang der blev klappet, og da hun ved Stykkets Slutning blev frenkaldt, var hun rørt, – og det var vist naturligt, thi hun gav sig neppe af med *at spille*, hun sagde nogle Ord til os, om sin Taknemmelighed, og at hun kom snart igjen; dog hendes Sang var herlig. Hr. *Bader* spillede og sang *Fhvors* Parti; det er en smuk Mand, hos hvem jeg fandt baade Skuespilleren og Sangeren. En *Pas de deux* af Hr. og *Madam Taglioni*, samt af en *Mademoiselle St. Romain* og Hr. *Stullmüller* gjorde, hvad man her hjemme kalder det stormende Lykke, og de fortjente vist dette Bifald.

Med Hensyn til Maskineri, gik det ellers heldigere i *Königstädtisches Theater*, her var jeg nogle Aftener efter, og saae »ein grosses romantisches Zauberspiel von *Adolph Bäurle*, mit neuen Decorationen und neuer Maschinerie«, betitelt: *Lindane oder der Parstoffelmacher im Feenreich*. Det var et sandt Miskmask af Ingenting, en Vandsuppe farvet med smukke Melodier, og pyntet ud med Decorationer, som Boller og Grønt. Jeg troer næsten at have drømt noget lignende, idetmindste var her den løse Sammenhæng, som der sædvanlig er i Drømme. Af Melodierne udmærkede sig især en Grædeøuet, en Spindevise og et stort Syngennummer, der vist var sammensat af en 40 forskellige Melodier af Jægerbrøden, den Stumme, Don Juan o.s.v., som *Mademoiselle Vio*, et udmærket Subject for Scenen, udførte. Jeg saae ellers